

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

VII. tečaj.

V Gorici, 1887.

2. zvezek.

Življenje sv. očeta Leona XIII.

zlatomašnika.

(P. F. H.)

V v o d.

Velika radost navdaja stariše, ko vidijo svojega ljubega sinu opravljati prvi krat daritev sv. maše. Sè stariši se radujejo in vesele vsi sorodniki in znanci. Enako veselje imajo verni sinovi vsake fare, če njih duhovni oče doseže to srečo in dobo, da more mej njimi obhajati petdesetletnico svoje nove maše — svojo zlato mašo. Vso faro navdaja in prešinja veselje; vsi mu voščijo, naj bi ga ljubi Bog še mnogo let ohranil duhovni čredici, da bi jo pasel ter vodil po pravi poti proti svetim nebesam.

Enako veselje prešinja letos tudi vesoljni svet. Sv. oče papež Leon XIII., kateremu je božja previdnost izročila kermilo sv. cerkve, da naj jo vladajo v teh nevarnih, razburjenih časih, bodo obhajali svoje zlato mašo. Ves kerščanski svet se pripravlja, da bi to slovesnost primerno praznoval, in da bi pri tej slovesnosti izrazil, rekel bi, edinst tistega duha in mišljenja, ki navdaja in vodi vse katoličane po širokem sveti, naj so vže te ali one narodnosti. Vse veže ena vez, vez ljubezni in spoštovanja do namestnika Kristusovega na zemlji.

Naj bi li zvesti sinovi sv. Frančiška zaostali? Nikaker ne ne smemo! Vsak naj k tej slovesnosti pripomore po svoji moči in zmožnosti! Saj to velewa vže hvaležnost za to, kar so sv. oče storili za sinove tretjega in drugih redov sv. Frančiška.

Pač bi bili želeli, da bi ob tako veseli priložnosti tudi naše „Cvetje“ še enkrat lepo zacvelo, sladko zadišalo. Ali ker se je začelo osipati po naravi cvetja, bodi nam v tolažbo, ako se v ponižnosti osuje k češčenim nogam velikemu prijatelju slovenskega plemena ob Njegovi slavni zlati maši. V ta namen mislimo vstreči dragim bravcem z nekoliko obširnim popisom življenja in delavnosti Joahima Pečija, Leona XIII.

I. p o g l a v j e.

Otročja in mladeniška doba sv. očeta Leona XIII.

Jako žalostni so bili časi, ko so sv. oče Leon XIII. zagledali luč tega sveta. Mogočni Napoleon je bil zanetil po vsej Evropi vojsko sè vsemi strašnimi nasledki. Zlasti po Laškem je prevergel ves poprejšni red. Naj več pa so še terpele papeževe dežele, ž njimi tudi rojstno mesto Leona XIII. Karpinetto, ki stoji kakih dvajset ur hoda od Rima proti južni strani mej gorovjem. Dandanes šteje kakih 4000 prebivalcev, ki se večinoma živè s poljedelstvom. Mesto samo z ozkimi ulicami ni kaj lepo in snažno. Hiše imajo večinoma le po eno nastropje. Iz mej vseh se odlikuje rojstna hiša našega zlatomašnika. Sezidana je iz terpežnega, debelega kamenja na skali s tremi nadstropji. Pradedi sv. očeta so se naselili pred kakimi tristo leti v to mesto. Odlikovali so se z raznimi častnimi službami ter si pridobili precej obilo imetje. Njihova rodovina je bila najimovitejša v celi okolici. Očetu je bilo ime Ljudovik Peči, materi, ki je bila doma iz sosednjega mesta Korija, pa Ana Prosperi.

Rojeni so bili sveti oče 2. dan meseca sušca leta 1810 ter kerščeni v farni cerkvi sv. Nikolaja dné 4. sušca. Kerstil je dete sè župnikovim privoljenjem neki kanonik iz Ananje. Kerstni boter mu je bil takratni škof ananjski Joahim C o s i (beri „Kozí“). Dete je dobilo pri sv. kerstu imena: Vincencij, Joahim, Rafael, Alojzij. Imenovali so ga prvotno navadno Vincencij, pozneje pa Joahim. Imeli so še štiri brate in dve sestri.

Kedo bi bil takrat mislil, da je to malo dete božja previd-

nost izvolila, da bo vodilo s krepko roko in tako slavno čolnič sv. Petra v skoro enakih okoliščinah in podobno razburjenih časih, kaker so bili leta 1810. Sovražniki sv. cerkve so bili takrat ropali papeža njegovih dežel, kaker zopet v sedanji dobi. Takratni namestnik Kristusov in glavar sv. cerkve Pij VII. je stregel željam mogočnega Napoleona, koliker mu je dopustila vest. Ker se pa ni mogel in smel odpovedati svojim pravicam na papeške dežele, velel ga je mogočni cesar odpeljati ko jetnika iz Rima (6. dan meseca julija leta 1809). Papeške dežele so bile toraj od leta 1809 do 1814 pokrajine velikega francoskega cesarstva. Namestu papeževe zastave je vihrala v večnem mestu tribarevna francoska zastava, kaker vihrá v sedanjem času sardinska. Ali le malo časa je trajala slava francoskega cesarstva. Ruska zima in ruska vojska je zdrobila zmagovalno francosko armado. S tem je zatonila slava Napoleonova. Sv. oče Pij VII. so se zopet vernili v Rim (24. maja 1814), mogočni cesar pa je moral v pregnanstvo na otok Eljbo. Posreči se mu sicer, da naslednje leto zopet pride na Francosko; s tem so bile papeške dežele zopet v nevarnosti. Ko se francoska armada približa Rimu, zapuste sv. oče zopet svoje mesto (22. marca). Ali avstrijska vojska premaga francoze pri Tolentinu blizu Jakina (Ankone) — in papež Pij VII. so se vernili zopet v Rim (7. junija). Dunajski kongres je dal papežu vse njegove dežele zopet nazaj. — Takov je bil položaj, ko so se rodili sedanji papež. Njihov oče je bil pod francosko vlado predstojnik rojstnemu mestu in okolici.

Ko je mali Joahim dorastel čas, ko je treba začeti v šolo hoditi, pošlje ga oče sè starejšim bratom Jožefom v jezuitski kolegij v Viterbo. Joahim je bil v osmem letu, Jožef v desetem letu svoje dobe. Raje seveda bi ju bil dal oče v šolo kje bliže doma, ali razbojniki so delali okolico nevarno. Leta 1818 priredé v hiši vse potrebno, da sta na jesen mogla vstopiti v šolo. Tu sta ostala brata celih šest let ter se prav marljivo učila, pa tudi napredovala v vseh vednostih. Joahim je vže v svojem 12. letu prav gladko v latinskem jeziku pisal ter tudi pesmi zlagal.

Ob času, ko sta brata bivala v Viterbi, dogodila sta se dva znamenita dogodka. Vmerl je papež Pij VII. in na njegovo mesto je bil izvoljen kardinal Hanibal della Genga, ki je sprejel ime Leon XII. Ta namestnik Kristusov je mnogo določeval v osodi Joahimovi. Po njem si je kot papež izvolil tudi svoje ime. Drugi dogodek je naša brata osebno zadel. Zgubila sta svojo

skerbno mater, ki je vže delj časa bolehal. Preselila se je iz daljnega Karpineta v Rim, da jej izkušeni zdravniki pomagajo k ljubemu zdravju. Ali zastoj je bilo. Ko vsi sprévidijo, da se jej bliža zadnja ura, pokličejo oba sinova, Joahima in Jožefa, iz Viterba v Rim, da prejmeta blagoslov vmirajoče matere. Vže sta bila oba v dobi, da sta dobro spoznala in čutila veliko zgubo, ko so rajno mater položili v rodbinsko rakev v cerkvi „ran sv. Frančiška“ v Rimu. Starejši sin Jožef je sestavil grobni napis. Imenuje jo zgledno gospodinj, skerbno, dobro mater, dobrotnico vbozih in sirot ter pobožno gospo. Tega otročja ljubezen ni pretirala. Sin je imel pred očmi vesele trenutke, ko je v domači kapelici pred oltarjem nebeške kraljice napeljevala svoje otroke k pobožnosti in kreposti. Na straneh preblazene Device sta videti na tistem oltarju sveti Dominik in sveti Ljudovik Tuluški, eden najimenitniših svetnikov reda svetega Frančiška. Sv. Ljudovik Tuluški je bil posebni patron te hiše. 19. dan velikega serpana je praznovala družina slovesno njegov god. Pač si rajna mati niti domišljevala ni, da bode njen sinček Joahim, ali, kaker ga je sama imenovala, Vincencij, kedaj ko papež toliko pospeševal češčenje Marijino z molitevjo sv. rožnega venca, in pa tretji red sv. Frančiška.

Viterbo je kakih pet dni hoda od Rima. Mesto je šteló za one dobe kakih 10.000 prebivalcev. V zgodovini papežev je to mesto jako znamenito. Dostikrat so tu papeži prebivali, ali pa bežali v to mesto pred sovražniki, tako papež Gregor IX. (1228). V tem mestu je bilo izvoljenih tudi 6 papežev (od 1261—1281). Rekel bi, da je za Rimom v zgodovini papežev to mesto najimenitnejše. V tem mestu je imel dobiti perve vednosti tudi papež, katerega prerokovanje imenuje „luč na nebu“. V sedanjem času je mesto zlasti znamenito po sveti Rozi, zvesti deviški hčeri reda sv. Frančiška, in njeni cerkvi. Njeno truplo se vidi še dandanes nestrohnelo. Tudi mladi Joahim je rad zahajal v to cerkev častit svetnico. Enako rad je zahajal tudi v pičlo uro hoda od mesta stoječo cerkev „Naše ljube gospe pod hras-
tom“, kjer so imeli jezuiti posestvo. Tu je Joahim prežive svoje počitnice, ker ni mogel hoditi k svojim starišem zaradi daljnega pota. Najveselejši dogodek njegovega bivanja v tem mestu mu je pa bil na praznik sv. Alojzija (1821.), ko je v cerkvi sv. Ignacija pervikrat pri svetem obhajilu prejel svojega Odreše-

nika. Saj je pač ta dan za vsako nedolžno serce dan največega veselja.

Oče in otroci so globoko čutili zgubo, ki jih je zadela sè smertjo preljube matere. Toliko tesnejša je postala sedaj ljubezen očetova do otrôk. Ne bi bil rad, da bi bila Joahim in Jožef daleč proč od njega. Zato odloči oče, da bodeta obiskovala šolo in dobivala vzgojo v jezuitskem kolegiji v Rimu. S tem jima je bila dana prilika, da sta dostikrat lahko obiskala dom, zlasti pa o počitnicah preživela čas pri očetu.

Vže gredé iz očetove hiše v Viterbo sta videla večno mesto — Rim. Ali premlada sta bila še, da bi ga bila prav spoznala. Sedaj še le sta umela ceniti vsako znamenitost.

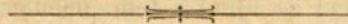
Iz te dobe naj navedemo le nekaj malega. Razume sè, da se je Joahim marljivo posvetil vednosti in učenju. S tem je obernel tudi vseh oči na-se. Leta 1825 so sv. oče Leon XII. podelili svetu milost svetega leta. Ob gotovem dnevi je šla tudi vsa učeča se mladina v Rimu v skupni procesiji obiskat cerkve. Ko sveti oče to zvedo, hoteli so po slovesnosti mladino v Vatikanu sprejeti, obdani od kardinalov. Petnajstletni Joahim Peči je bil odločen, da ogovori sv. očeta s primernim nagovorom. Svetemu očetu je bil mladenič jako všeč; tudi govor je svetega očeta vidljivo ganil. Velijo verlemu mladeniču, naj pride bliže, položé roko nanj in ga blagoslovijo. Za spomin na ta slovesni dan mu podarijo veliko svetinjo. Gdo je bil bolj vesel ko naš mladenič v tem trenutku, ko je prejel blagoslov od sv. očeta. Božja previdnost pa je hotela, da blagoslovijo mladeniča, ki je imel prvi za njimi s tem imenom vladati katoliško cerkev.

Z izverstnim vspehom je doveršil Joahim modroslovske šole (l. 1829). Kam naj se sedaj oberne, ni mu bilo treba premišľevati. Saj je vže od mladih dni želel biti duhovnik. Z 22. letom svoje dobe je doveršil bogoslovske šole in postal doktor bogoslovja. Ob tem času je prejel tudi štiri nižje rede duhovniškega posvečenja. Potem je stopil v tako zvano „akademijo plemenitih“. V tej višji šoli so se izobraževali možje za razne službe v domači cerkveni državi in službe papeževih poslancev po drugih državah. Pet let je ostal v tem ustavu. Poslednji čas svojega bivanja tu je prejel tudi dva višja reda, subdijakonat, in dijakonat. Navada pa je, da dobijo mladeniči, ki so se tu šolali, keder izstopijo, kak časten naslov, ki mnogokrat naznanja vže

službo, katero bode opravljal in za katero se je najbolj izučil in spretnega pokazal. Nadepolnemu mladeniču Joahimu Pečiju so takratni papež Gregorij XVI., naslednik Leona XII., podelili najimenitnejši naslov, ki ga tem sploh dati morejo. Dali so mu naslov „hišnega prelata“ to je „domačega višjega duhovnika“ (14. feb. 1837.) Sploh je bilo to leto za verlega mladeniča najznamenitejše do te dobe. Kmalu so sledila še druga odlikovanja. Zapustivši dne 4. sušca ustav je dobil službo poročevalca pri cerkvenem sodišči (segnatura). Nekaj mesecev pozneje je postal tudi ud zbora, kateremu je bila na skerbi uprava papeževih dežel (Congregazione del buon governo.) Ko je kmalu potem nastala kolera po papeževih deželah, opravljal je prav izverstno v prid podložnih svojo službo. Meseca decembra istega leta je postal tudi svetovalec tako zvane kongregacije tridentnskega zbora.

Tako berza odlikovanja mladeniča, ki še ni bil posvečen v mašnika, kažejo, da so ga bili sveti oče namenili radi njegove nenavadne nadarjenosti in pobožnosti za imenitna opravila.

Slednjič je prišel čas, ko je imel biti posvečen v mašnika. Žalibog, da njegov oče ni dočakal tega veselega dne. Vmerl je edno leto poprej v 69. letu svojega življenja. 31. dan grudna leta 1837 je posvetil mladeniča kardinal Odeskalki za mašnika v kapelici sv. Stanislava Kostke v jezuitskem kolegiju. Pač je bil za pobožnega mladeniča ta dan, dan veselja, ki mu ga je Bog naredil. S tem je dosegel, po čemer je tako serčno hrepenel.

Življenje in delavnost sv. Frančiška Solana, misijonarja Peruanskega.

(P. F. H.)

I. Poglavje.

Domovina in otroška leta sv. Frančiška Solana.

V južni Španiji ob reki Gvadalkiviru se razprostira lepa ravnina, dežela Andaluzija z glavnim mestom Granada. Kakih štirinajst milj od Granade proti zapadu in severu je

prijazno mestece Montilja. Tu je živela v 16. stoletji po rodu in pobožnem življenji plemenita rodbina, stariši sv. Frančiška Solana. Očetu je bilo ime Matej Sančes Solan, materi, ki je bila iz slavne rodovine Himenesove, pa Ana. Živela sta v srečnem zakonu ter vživala čast svojih someščanov. Dokaz tega nam je, da so Mateja Sančesa meščani dvakrat izvolili, naj vodi in vlada mesto in njegove zadeve, kar je tudi ko pobožen mož vestno oskerboval na korist svojih someščanov. Ta srečna zakonska je Bog oblagodaryl s tremi otroki. Preden je drugi zagledal luč sveta, je molila mati prav goreče ter priporočala sebe in dete nebeškemu varstvu, zlasti sv. Frančišku Serafinskemu, ki je tudi v velikih skerbah svoje matere zagledal beli dan. V 10. dan meseca sušca l. 1549 sta srečna zakonska dobila lepega, čverstega sinčka. Ta dan je bil za njiju v resnici dan veselja in sreče. Ko mati izroči sinčka botrom, naj ga nesó k sv. kerstu, naroči jim, naj mu dajo pri sv. kerstu v zahvalo ime *Frančišek* in za patrona sv. Frančiška Serafinskega. Dete je bilo kerščeno v farni cerkvi sv. Jakopa v Montilji.

Modra odgoja in molitev pobožne matere je napeljevala cve-toče dete k ljubezni in strahu božjemu. Naj lepši izgled je imel otrok nad materjo in očetom, ki sta pogostokrat po dokončanem delu molila pred podobo križanega ali pa pred podobo blažene Device ter tudi svoje otroke zgodaj učila povzdigovati nedolžne ročice k Onemu, od katerega pride vsak dober dar. To tudi ni ostalo brez sadu. Komaj je prišel Frančišek dobro k pameti in zavednosti, vže je kazal živo hrepenenje po nebeških rečeh. Po zgledu mladega pobožnega Tobija se je skerbno ogibal slabih tovarišev in nečimernih kratkočasnosti. Ko je stopil v mladeniško dobó, kazal je vže toliko stopinjo popolnosti, da se je zdel bolj angelju kaker slabotnemu človeku podoben. Tudi njegovi verstniki in tovariši so ga visoko čislali zaradi njegove kreposti in pobožnosti.

Toliko spoštovanje so imeli do nedolžnega mladeniča; da si nihče ni prederznil v pričo njega ali spregovoriti ali storiti kaj nespodobnega. Pogostokrat se je prav očitvidno pokazalo pri tem mladeniču, koliko moč ima prava krepost in pobožnost celo do surovega in spridenega serca. Če so se tovariši kratkočasili z nesramožljivimi šalami in je prišel Frančišek mej nje, precej je vse vtihnilo, ali pa so obrnili govorico na kaj navadnega vsakdanjega. To je storila visokost in plemenitost kreposti in ne-

dolžnosti, ki tako lepo pristuje mladeniču ali deklici, in to tem bolj čim manj se je zaveda.

Delaj toraj dobro, bodi kreposten, ne le zato, da boš spodbujal druge ter jim bodeš v zgled, ampak zavoljo Boga in kreposti same v ponižnosti in preprostosti. S tem si nakloniš ljubezen in serca vseh, s katerimi občuješ. Otročja preprostost in nedolžnost daje mladini ljubeznjivost, ki je vsakemu všeč in jej pridobi serce slehernega.

Ko je Frančišek prišel v mladeniška leta, moral je iti v v šolo. Ravno tisti čas so bili ustanovili v Montilji redovniki družbe Jezusove ali jezuiti novo učilnico. Tudi naš Frančišek je obiskoval to učilnico. Sedaj mu je bil uk glavna stvar, naj-svetejša dolžnost. Pri tem pa vender molitve ni zanemarjal. Pogostoma je pokleknil pred podobo križanega ter premislil, če je storil svojo dolžnost ter se naučil, kar mu je bilo odkazano. Kedor se tako uči, seveda mu ni treba biti v skerbi za dober uspeh. S tem si je Frančišek berzo pridobil ljubezen svojih učenikov. Tudi njegovi tovariši so ga ljubili in čislali; njegova otroška nedolžnost in prijaznost je očarovala tako rekoč njihova serca. To naklonjenost pa je porabljal on v to, da je napeljeval svoje tovariše h krepostnemu življenju ter jih odvrčal od hudega.

Nad vse ga je veselilo branje sv. pisma in premišljevanje. Po cele ure je hodil po samotnih potih, ali pa klečal pred podobo križanega ali v cerkvi pred tabernakelnjom. Njegov duh pa se je povzdigoval k Bogu ter premišljeval božje reči. Nigdar ni šel mimo cerkve, da ne bi bil stopil noter vsaj za nekoliko trenutkov, da pozdravi Jezusa v najsvetejšem zakramentu. K mizi Gospodovi je prav pogostokrat pristopal, in s tako pobožnostjo in gorečnostjo, da so bili do solz ginjeni, kateri so ga videli.

Jako pa bi se motil, ako bi menil, da je bil Frančišek čmeren mladenič; ravno nasprotno, prijaznost, ljubeznjivost in veselost je obsevala njegovo nedolžno obličje. Dušni mir, ki je bival v njegovem serci, kazal se je tudi na obličji.

Naj prijetnejša zabava v prostih urah mu je bilo delo na vertu in godba. Poleg mesta so imeli namreč stariši lep vert. Tu je zalival cvetlicam, trebil sadje, kopal in rahljal zemljo, da mu je pot tekel raz čelo. Zraven pa je prepeval svete pesmi na čast Materi božji, katero je prav po otročje ljubil in častil. Ker je imel jako lep in prijeten glas, so mimo gredoči kar ob-

stajali ter poslušali malega pevca. Čestokrat je spremljal svoje pesmi tudi z goslami. Gosli so ga namreč jako veselile. Pridobil si je v tej glasbi jako veliko spretnost. Od svojih ljubih gosli se tudi ni ločil nigdar. Vzel jih je sè seboj v samostan, in pozneje v Ameriko mej divjako, katere je vabil k sebi s petjem in godbo. Indijani namreč jako ljubijo petje in godbo. To nam poročajo tudi novejši misijonarji mej Indijani. Ob britkih urah so bile njemu pa tudi edina tolažba in zabava v divjih indijanskih pokrajinah.

Ravno tako rad je tudi občeval sè svojimi tovariši, če tudi se ni vdeleževal njih raznih iger, ki le čas kradejo. Porabljeval je družčino v to, da bi jih napeljeval h krepostnemu življenju, ki dela človeka časno in večno srečnega. — Necega dne je šel sè svojimi tovariši na sprehod. Razgovarja se družčina o raznih rečeh. Mej temi pogovori se nekateri tovariši do dobrega sprekó mej seboj. Beseda dá besedo, in iz pogovora pride do tepeža. Frančišek, ko to zapazi, berzo prihiti mej nje, da jih potolaži. Jeden je v tem trenutku ravno vzdignil roko, da vdari svojega nasprotnika, zadene pa Frančiška, ki je stopil mej njiju, tako močno, da se je skoro opotekel. To osupne vse, -- in nastal je mir. Nekateri tovariši, ki so ljubili in čislali Frančiška, pa s tem še niso bili zadovoljni, češ, za toliko razžaljenje, mora zahtevati zadoščenje. Ali Frančišek jim prijazno odgovori: „Kar sem namerjaval, sem dosegel. Sprijaznil sem zopet dva sovražnika. Kar pa sem sam dobil, me prav nič ne boli, -- da sem le dosegel svoj namen.“

Pisatelji njegovega življenja pripovedujejo tudi ta-le dogodek. Necega dne se sprehaja mladenič po polji, ki se je razprostiralo okoli mesta Montilje. Tu naleti na dva gospoda, ki sta si ravno menila iskati zadoščenja v dvoboji. Vže sta deržala gole meče eden proti drugemu. Mladenič, ko to vidi, hiti proti njima ter od daleč vpije: „Stojta, stojta!“ Borivca ta glas osupne, da pobesita meča, ter jezno pričakujeta mladeniča, ki se derzne vtikati se v njih zadeve. Ko pride k njima, sklene roke, ju pogleda milo in ljubeznjivo ter prične prositi: „Za božjo voljo vaju prosim, neznana gospoda, ne borita se, saj ni nikoger tukaj, ki bi vaju mogel pomiriti, in brez dvojbe bodeta eden drugzega ranila ali pa še celo vmorila. Le pomislita, kolika nezgoda bi bilo to za vaju! Ne samo časno, tudi večno smert, pogubljenje si s tem nakopljeta! Pojdajta si roke, in sprijaznita

se!“ Ko slišita nedolžnega mladeniča tako milo in preprosto govoriti, pogledata se, vtakneta meče v nožnice ter si podasta v spravo roke, z besedami: „Premagal si naju, blagi mladenič!“

Tako je kazal Frančišek vže ko mladenič tisto božjo moč, ki je tolikanj blagoslovila njegovo poznejše delovanje. Ljudje so vže tudi sploh govorili, da bode mladi Frančišek enkrat še velik svetnik. Ko je mati opazovala pobožnega sinu ali slišala tako govorjenje, igralo ji je serce notranjega nebeškega veselja. Če tudi ga ni izrazila z besedami, kazale so ga solze, ki so se jej od veselja po lici vtrinjale. Ob taki priliki je pokleknila pred podobo Jezusovo, ter v tihi molitvi darovala svojega sina Bogu. Oj, kako vzvišeno bitje je pač dobra, pobožna mati!

Tako je preživel Frančišek Solan mladeniško dobo. Po zgledu našega Zveličarja je rasel na starosti in modrosti ter bil ljub Bogu in ljudem.

Naj bi vse kerščanske matere posnemale mater našega Frančiška, ter vedno imele pred očmi, da je njih prva in največa dolžnost, da vzrejujejo svoje otroke v strahu božjem, napeljujejo jih v zgodnji mladosti h kreposti in pobožnemu življenju. Prva potreba pa je, da so same svojim otrokom v pobožnosti in kreposti lep zgled, — svetilnica, ki razsvetljuje s pobožnim vedenjem vso hišo. Tako je ravnala mati našega svetnika. Materini nauki, materin zgled odločuje navadno tudi srečo otrok za vse tukajšnje življenja, pa tudi za onostransko. Marsikatera mati je vničila ali vničuje zlasti v sedanji dobi sè svojo posvetnostjo kal čednosti v serci nedolžnih otrok, ali pa jih zabi napeljevati h kreposti in poštenemu življenju. S tem jih stori nesrečne kratek čas tega življenja, nakoplje jim pa tudi večno pogubljenje. Navadno je materam na skerbi, da dopadajo otroci svetu, — če pa tudi Bogu —, za to se malo brigajo. Da so hčerke lepo oblečene, gotovo skerbé, da bi imele pa tudi lepo nedolžno serce, — za to jim ni mar. Dà, tudi pošteni stariši, ki so se s potom svojega obraza in trudom svojih rok vspeli do imetja in blagostanja, razvajajo svoje otroke, na mesto da bi jih učili dela in pobožnosti in skromnosti, v kateri so sami živeli. Kolika nesreča so taki stariši, take matere svojim otrokom za časnost in večnost! Kako težak bode takim starišem enkrat odgovor pred ostrim sodrikom!

Koliko pa koristi svojim otrokom pobožna mati sè svojim lepim zgledom, molitvijo — in tudi solzami! Dobre matere vzgo-

jujejo verle državljane in polnijo nebesa z izvoljenimi. Skoraj o vseh svetnikih beremo v življenji, da so imeli dobre, pobožne matere. Skoraj nemogoče je, da bi zašel na kriva, pregrešna pota otrok, kateremu je pobožna mati že v nežni mladosti zasejela v nepokvarjeno serce seme lepih čednosti in pobožnega življenja. Če pa je v nesrečni dobi tudi zašel s prave poti kreposti na pregrešno, če je tudi živel nekaj časa v pregrehi, zbudi se slednjič dobri kal, vsajen od skerbne matere, požene korenine, prične rasti, razcvetati se, ter obrodi slednjič dober sad za večno življenje.

To je ravno navadna pot, katere se poslužuje nezapopadljiva božja previdnost. Pervi pripomoček, ki se ga poslužuje, je pa dobra, kerščanska vzgoja, katero stariši — zlasti matere dosežejo z molitvijo za svoje otroke. Nasledki take materine molitve za svoje otroke so milosti spreobrnjenja, ki si jih drugači ne moremo razjasniti. Neka mati — sv. Monika — je mnogo, mnogo let molila za svojega sinu, ki je bil na slabih potih. Angelj Gospodov je nosil njene molitve in solze pred božji tron. in njene molitve, njene solze so pridobile po božji previdnosti sv. cerkvi največega učenika, svetim nebesom velikega svetnika sv. Avgušтина.

Naj bi v današnji sprideni dobi pač posnemale matere sv. Moniko in mater našega svetnika sv. Frančiška Solana. Namesto jeziti se nad otroki, ali pa jih celo rotiti in kleti, naj jim svetijo z lepim zgledom kerščanskega življenja in vsajajo v mlada serca dobro seme. Če tudi morebiti ne bodo doživele sadu, pa se ga smejo gotovo nadejati. To seme kerščanskega življenja, ki so ga vcepile v otroška serca, bode jih družilo zopet v svetih nebesih z otroki, katere so na zemlji nad vse ljubile. Bog nam daj mnogo, mnogo takih mater po našem Slovenskem, kakeršna je bila mati sv. Frančiška Solana.

Vzroki in koristi terpljenja pobožnih duš.

(Dvogovor med Jezusom in dušo. Po č. Bloziju.)

Jezus. Duša, katera zmirom toži in težko prenaša svoje naloge, ne ve kaj dela, ker njeni križi in težave, s katerimi jo obiskujem, pridejo iz moje velike, neizmerne ljubezni do nje; zato

srečna tista, ketera jih voljno prenaša. Ta resnica velja za vse britkosti, bodisi tiste, ketere duša sama išče, bodi si one, ki jej proti njeni volji od drugod pridejo.

V tem poslednem slučaju se potreba spremeni v čednost, kadar namreč duša terpi križe in težave, katerih se ne more iznebiti; ali takrat je neobhodno potrebno, da jih meni v čast daruje. Tako terpljenje, s koliker večo ljubeznijo do mene je združeno, toliko je meni dopadljiviše. Ali poslušaj me pazljivo, o duša, ter si globoko v serce vtisni, kar ti bom zdaj bolj obširno o tem govoril:

Živa resnica je, da jaz prebivam v čisti duši ko v prelepem rajnu; zato ne morem dopustiti, da se ona od mene oddeli, hodeč za posvetnimi stvarmi, h katerim je toliko nagnjena. Da se to ne zgodi, jaz potrosim njene poti s križi in togami, da mi iz rok ne ujde. Potrosim s ternjem vse njene poti, da se ne zaljubi v nobeno stvar, razun v mene. Ali veruj mi, da je nepopisljivo veselje, katero čaka v nebesih tako dušo za najmanjši križ, ki ga poterpežljivo prenaša na tem svetu

Duša. O Gospod, vem da so toge in britkosti koristne, samo da jih ni preveč, da niso prevelike in nenavadne. Ali ti, moj Jezus, kteremu je vse odkrito, in kateri si vstvaril vse v meri in številu, ti dobro vidiš, da so moje britkosti brez mere, ter da jih moje slabe moči ne morejo prenašati. Mislim, da ni človeka na svetu, kateri bi več terpel ko jaz; kako naj toraj prenašam svoje križe? Sicer, moj mili Jezus, ako bi bile moje britkosti navadne, jaz bi jih voljno prenašala; teh nenavadnih križev, ki tako britko prebadajo moje serce, pa ne morem preterpeti.

Jezus. Vsak bolnik misli, da je njegova bolezen največa. Tako tudi ti delaš, ker, ako bi te poskušal na drugi način, bi ravno tako govorila. Verzi se toraj v moje roke in zanašaj se name v vsaki britkosti, ki ti jo bom poslal. Nevešli, da jaz skerbim zmirom za tvojo korist bolj ko ti? Ti veš dobro, da sem jaz večna Modrost, ketera pozna popolnoma, kaj ti je koristno. Mislim, da si vže prepričana, da britkosti, ketere pošiljam mojim ljubivcem pripeljejo dušo k popolnosti, ter jo silijo združiti se duhovno z Bogom. Zakaj se toraj tožiš? Zakaj ne rečeš raje: Stori z menoj, o premili Oče, kar ti dopade?

Duša. Moj Gospod in Bog, lahko je tako govoriti, ali britkost, katero jaz terpim, je jako velika in pretežka, da bi jo mo-

gla prenašati, zastran velike žalosti, katero čutim misleč, da si me zapustil.

Jezus. Ako ne bi križ delal žalosti, ne bi bil križ. Sicer ni stvari nasprotnjše od križa, ali ni tudi nič ljubeznjivšega ko voljno prenašanje. Križi in toge trajajo le kratko, ali zadobijo duši dolgo večno zadovoljnost v nebesih; jako žaliyo tisto, ki jih prenaša primorana, ali veselijo tisto, ki jih poterpežljivo prenaša. Gotovo, ako bi ti bila polna notranje sladkosti in tolažbe, tako da bi se v nji topila, ne bi toliko zaslužila za nebesa, ne bi meni toliko dopadla in ne bi ti bil toliko dolžan, kaker sem ti, za voljno prenašanje križev in težav. Nadalje, pred se jih bo izgubilo za večno življenje deset, kateri živijo brez britkosti, ko eden sam, kateri je neprenehoma v žalostih in nadlogah. Ako bi ti bila najučenejša zvezdoznanka tega sveta, ako bi znala bolj lepo in učeno o Bogu govoriti, ko vsi angeljski in človeški jeziki, ako bi ti bila bolj učena ko vsi učenjaki na svetu, vse to ti ne bi toliko koristilo za pobožno življenje, koliker ti koristi vdanost v božjo voljo v britkostih; zakaj vse gori rečene lastnosti se dobivajo v dobrih in hudobnih ljudeh, to je pa lastnost edino izvoljenih. Oh ako bi mogel gdo tehtati čas in večnost, on bi si gotovo izvolil goreti skoz sto let v goreči peči, raje ko izgubiti plačilo, katero mu je pripravljeno v nebesih za najmanjšo britkost, ker bi se terpljenje v goreči peči naposled končalo, plačilo v nebesih pa nima konca.

Duša. Tvoje besede, o ljubi moj Jezus, so britkemu sercu kaker milo citranje. Da, moj Gospod, ako bi jaz tako sladak glas slišala, keder me tlači terpljenje, oh jaz bi voljno prenašala svoje križe in težave.

Jezus. Poslušaj toraj ta mili glas, poslušaj te citre, ki tako sladko brenkajo ne tvoja ušesa. Svet sovraži britkosti in terpljenje, jaz pa to jako čislam, ker poterpežljivost gasi mojo jezo, zadobiva mojo milost in prijateljstvo, mi dela človeka prijetnega, ljubeznjivega in meni podobnega. Posvetnega človeka storijo britkosti svetega; iz prijatelja tega minljivega sveta, mojega zvestega služabnika. Veruj mi, da, ako bi človek spoznal korist terpljenja, bi ga gotovo sprejel od Boga ko najlepši dar. Pomisli tudi koliko se jih je predramilo po britkostih iz nesrečnega spanja peklenskega! Oh koliko jih je, ki bi nesrečno tekli v večno pogubo, ako jih ne bi vstavljali križi in britkosti. Britkosti varujejo človeka pred grehom, storijo, da spozna samega sebe, ga ohra-

nijo v ponižnosti, čistosti in drugih čednostih, naposled mu pa zadobijo nebeško krono. Britkost je nebeška pijača, seveda grenka telesu, ki se bo v kratkem v prah spremenilo, ali oživi dušo, ki je neizrečeno vrednejša, in bo živela vekomaj.

Kaker juternja rosa zmoči cvetna rožna peresca, tako britkosti okrepčajo in razveselijo dušo. Gdor ni poskušal, kaj so britkosti in skušnjave, kaj ve on? On ne ve, da so britkosti božje šibe polne ljubezni, da so mile kazni, pripravljene edino mojim izvoljenim, ketere čistim v ognju britkosti, kaker se čisti v goreči peči zlato. Jaz čistim svoje Izvoljene da bodo svetlejši v nebesih, kjer se bodo spremenile njih žalosti in britkosti v bleščeče zvezde.

Duša. Po tvojih besedah, o mili moj Jezus, spoznam, da si večna Modrost, ker tako neovergljivo dokazuješ resnico, da se ne more o nji dvojiti. Oh od zdaj naprej se ne bom več čudila, ako gdo voljno nosi svoj križ, videč, da mu toliko koristi. Mili Jezus, s tvojimi presladkimi besedami si me tako prepričal, da bom v prihodnjic svoje križe in težave poterpežljivo prenašala. O moj Gospod, vsmiljeni moj Oče, poglej na me pred teboj klečečo, ki ti iz dna serca hvalo izrekujem ne samo za vse britkosti, ketere me zdaj tarejo, temuč tudi za pretekle, ketere sem tako nevoljno prenašala.

Jezus. In zdaj kako misliš o tem?

Duša. Mili moj Izveličar, zdaj sem popolnoma prepričana, da vsi križi, nadloge in britkosti, niso bile drugo, kaker spomladanska rosa tvoje večne ljubezni do mene, tvoje nevredne služabnice. Vse druge britkosti pa, ketere mi boš poslal, bom s popolno vdanostjo v tvojo sv. voljo sprejela in to tolikanj več, ker sem hči tvojega zvestega služabnika Frančiška, kateri je v terpljenji veselo prepeval in te prosil, da ga zmirom bolj obloži o britkostmi. Obetam ti tudi, mili Jezus, da bom imela zmirom na jeziku molitvico sv. Leonarda Portomavriškega: „Gospod, naj se spolni v meni, iz mene, v vsem mojem, tvoja najsvetejša, najpopolniša, najljubeznjiviša volja, zdaj in na vekomaj. Amen.“

P. H. R.

Čudežne podobe Matere Božje

in njena božja pota.

(I. P.)

II.

Druga podoba (slika) kaže nam Marijo z Jezusom v naročji. Ključe derži v roki britkostnega obličja, — vender se iz njega blišči usmiljenje.

Na Dunaju, glavnem mestu našega cesarstva, so ulice, ki se imenujejo: „Ulice nebeških vrat“, po samostanu, ki je nekdanj v teh ulicah bil in se imenoval: „Nebeške vratarice samostan“.

V ti sveti hiši, kjer so Bogu posvečene device pobožno živle, bila je ena posebno bogoslužna, v ti hiši od mladih nog izrejena, odtergana od tega sveta in vsega minljivega, kar je na njem. Bila je silno pobožna, zvesta v dolžnostih do Boga in ljudi. Zavolje zvestobe in pobožnosti so ji sestre izročile imeniten posel vratarice in ključe za vse.

Dolgo je opravljala ta posel zvesto, Bogu v čast in v zadovoljnost sestram.

Pa hudoba ne da pokoja, in kaker sv. Peter pravi: „On hodi okoli, kaker erjoveč lev in išče, koga bi požerl“, t. j. koga bi pripravil ob zveličanje, vergel v večni prepad.

Loti se tudi te pobožne Kristusove neveste.

Lepo navado je imela devica vratarica, vsaki dan podobo matere Božje, preblazene device, ki je bila na mostovžu, ovenčati in s cvetečimi cveticami okriti, kar pa enkrat zavoljo trudnosti opusti. Glej! ravno te priložnosti se posluži hudoba.

Ko devica zaspi jej v sanjah postavi pred oči lepoto sveta, in posvetnih reči, zraven ji tudi pravi, da je samota morivna za dušo in telo. Vse drugače bi mogla mej svetom Bogu služiti in z lepim zgledom za se in za zveličanje svojega bližnjega skrbeti! „Ti pa zdaj tu tareš svoje telo, da ga prezgodaj spraviš v grob. In če tudi pobožno moliš, Bogu služiš, kedo te vidi? kedo za te ve? komu daješ lep zgled?“ Take sanje navdihovane po hudobi, imela je revica skoraj vso noč.

Ko se zbudi, zginil je njen poprejšnji serčni mir; zakaj začela je premišljevat, — kaker Eva nekdanj — in gledati golju-

fivi, na videz lepi sad zunanjega življenja. — Sklenila je vtergati ga, — samostan zapustiti in zunaj časne in večne sreče iskati. Le priložnosti, kedaj bi to najlagleje storila, čakala je še. Zdaj je imel hudobec pravi čas žetve. Kaker Jezusa, tako skuša trikrat to njegovo nevesto. Vdrugič ji stavi v spanji zopet pred oči, kako da je ženska vstvarjena za moža, da ga ljubi, Bogu pa dá lepo versto dobrih otrok; tako ženska svojo srečo doverši. Ko se devica zbudi, — ti skušnjavi posluh da, v njo privoli. In zbežala je iz njenega serca ljubezen do Jezusa zveličarja, ta vzvišeni biser, zaklad, ki ga ves svet ne da. Šla je še pred Križanega klečati, pogledala ga je vsega kervavega, pa njeno serce se ne užge več za njega. Gre k sv. obhajilu, ali njeno serce le na svet misli in je nepokojno. Še opravlja svoj posel, zvesto na videz, v sercu pa ne več.

Nepokojna, čmerna, zamišljena je bila, tako, da so druge sestre mislile: hudo bo zbolela naša pobožna vratarica! Glej hudoba ne da še miru. Tretjič ji stavi pred oči, kako si bode pošteno premoženja pridobila in s tem lahko za nebesa veliko storila. Boš vbogajme dajala, toliko revežem obrisala lahko solze, Jezusu boš dopadla, saj veš, da ti bo na sodnji dan rekel: „Lačen sem bil itd. in dala si mi jesti itd.“

Vsa vneta se zbudi, serce ji hitreje bije; — da ga skorej sliši, tako glasno ji je tolklo. Zmagal je hudobec; — še tisti večer je sklenila samostan zapustiti; skrivaj, to se vé. Preden pa to stori, gre še enkrat k podobi Matere Božje, kateri že tri dni ni bila cvetličnega šopka prinesla, — da se od nje poslovijo. Zdaj je zadnjikrat prinesla šop — ključev, — cvetličnega šopka pa ne. S solznimi očmi Mariji k nogam ključke položi ter v podobu stermeča govori: „O Marija! ti varuj to svetišče, ker je meni odločeno iti med svet“. To izreče, natihoma zbeži ter služi svetu sè vsemi močmi celih sedem let.

Po Božji milosti in pa iz nauka, ki ga je slišala, namreč: „Ne ljubite sveta, ne tega, kar je na njem“ — in zopet „Naša duša ne najde pokoja, dokler ne počiva v Bogu“, se ji slednjič odpro oči, kaker Mariji Magdalení. Vidi, da je svet brez Boga temna puščava, v kateri je pot s ternjem nastlan. Močvirje je, iz keterega, kaker iz mertvega morja, puhti strupen sopar. Strašansko življenje je, v katerem gromi Božje jeze bobne, bliski se križajo, — strašna jama je, kjer strupene kače žugajo življenje končati, ko se zadnja ura bliža in hudobec oči odpre in kaže

pismo strašanskega dolga. To ni življenje, to ni sreča — obup! — ali pa spreobrnjenje! Tako se je godilo zgubljenemu sinu, Mariji Magdaleni, naši vratarici in godi se vsakemu grešniku še zdaj. Blager mu, kedor klica Božje milosti ne presliši, kaker ga ni preslišala nesrečna naša vratarica! Kaker jelen hrepeni po merzlem studencu, tako je hrepenela zgubljena Jezusova nevesta po samostanu in njegovem življenju. Zapustila je zopet svet in šla nazaj, kjer se je bila Jezusu obljubila.

Vtrujena vsa pride do samostana po noči že, vender prime še za zvonec, pozvoni, vrata se odpro in glej! Kedo ji pride na proti? Marija, pribežališče grešnikov, z Jezusom v naročji. Krono je imela na glavi in vsa je bila v nebeški svitlobi. Ravna taka je bila Marijina prikazen, kaker podoba, kateri je v srečnih časih cvetlične šopke donášala in nazadnje ji tudi ključe izročila, ko je šla iz samostana. Vso poterto in skesano Marija vzdigne od tal, ter ji da ključe v roko, sama pa se verne na svoj prostor v altar nazaj.

Skesana, zgubljena pa zopet najdena Jezusova nevesta, gre k materi prednjici, in skliče vse druge sestre skupaj. — Očitno obstane da se je zelo pregrešila zoper Boga in zoper dobre svoje sestre. Vse pove, kako ji je bila Marija vedno v mislih, kako ji je prigovarjala, da naj se poverne nazaj. — „Oh in zdaj!“ — vsa solzna govori: „Zdaj mi je Marija z Jezusom sama vrata odperla, vso poterto me vzdignila in peljala v samostan.“ Stermele so nune in se čudile, ker ves čas niso pobegle sestre pogrešale. Videle so jo svoj posel, vratarice namreč, zvesto opravljati. Spoznale so torej, da je Marija sama nadomestovala opravilo zgubljene, — da je vseh sedem let varovala samostan. Za toliko usmiljenje padejo vse na kolena ter se Jezusu in Mariji z gorkimi solzami hvaležnosti zahvalijo za vse dobrote. Zgubljena pa zopet najdena nuna je bila vsa spehana in oslABLJENA od posvetnega življenja, po Marijinem usmiljenju pa vsa ginjena. Čutila je da ima kmalu zapustiti ta svet.

Prav skesano se vsih svojih grehov spove — prejme zopet z veliko ljubezenjo, — ker ji je bilo veliko odpuščenega, Jezusa v sv. obhajilu za zadnjo popotnico, ter kmalu po tem mirno v Gospodu zaspi! — Prednjica ves ta dogodek natanko sv. Očetu v Rim sporoči, ki zapovejo na to, da se naj z naprej imenuje samostan pri: „Nebeški vratarici“. Celih 500 let se je ohranil ta samostan, ki je Marijino usmiljenje do grešnikov oznanjeval. Za

časa cesarja Jožefa je bil razpuščen. Pobožne nune so morale iti križem sveta. Čudežno podobo pa so prenesli v stolno cerkev sv. Štefana, kjer jo vidiš še dandanes v kapelici pred tako imenovanimi „velikimi vrati“ na desni strani. Pod podobo je zapisano: „H i š n a m a t i.“

Ta zgodba nas jasno uči, kako goljufen in zapeljiv je svet. Kedaj bomo vendar spoznali zapeljivca, skušnjavca, ki nam hvali svetno veselje, obeta srečo, v resnici je pa vse laž in goljufija, kaker je sam lažnik od začetka, — oče vsake laži. Vsa posvetna bliščoba ni družega, kaker zvita sleparija. Z goljufijo in zvijačo vabi ta svet neprevidne na-se; kaže in obeta jim zemeljsko veselje, bogastvo in časti, ter hinavsko pravi: „Vse to ti dam, ako pred-me padeš in me moliš.“ — Oj, človek! odpri oči; poglej, bodi moder! Ne glej tega, kar ti lažnjivec stavi pred oči; ne verjemi mu. Kar ti obeta, je le zlata pena, ki se zgubi. Poglej in pomisli, kaj je svet v resnici. Prav prilizneno obeta slepar nezmerne dobrote le samo na videz, v resnici pa pelje svoje žertve v strašno trinoštvo nenasitljivih strasti in jih pogrezne v britkosti, ki jim jih dela pekoča vest.

Si li videl posvetnjaka, da bi bilo njegovo serce res srečno, zadovoljno? Poglej zgubljenega sina, Marijo Magdaleno, — poglej vbeglo sestro današnje povesti. Prehodi ves široki sveti, — in nikjer ne najdeš posvetnjaka v resnici srečnega. Od tod izvira, da posvetnjaki dirjajo vedno in vedno za sladnostmi tega sveta, ker niso nigdar nasičeni. Koliker bolj uživajo prepovedani sad, tem bolj lačni so; koliker bolj pijejo iz ostrupljenega keliha, tem bolj žejni so!

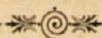
Res, svet ti obeta mnogo dobrega; kaže ti marsikaj lepega; v resnici pa, pri luči svete vere, je le slabo — le hudo, ker vse posvetno človeka le spridi, odteguje od Boga, popolnoma pokonča; — toraj ga nigdar srečnega storiti ne more. Spoznajmo to ter se izpulimo, iztergajmo iz rok lažnjivega sveta.

K Mariji se zatecimo; ona nam bode pomagala, kaker je usmiljeno pomagala naši „vrtarici“.

Po pravici toraj pravi sv. Aljfonz Liguori, govoreč o Marijinem usmiljenji: „Nobeden grešnik in grešnica naj ne obupa; nihče ne, saj je Marija usmiljena priprošnjica, zvesta varihinja, pribežališče vseh grešnikov. Bodi toraj serčan, če tudi si more biti zabredel v velike pregrehe. Le pomisli, da ga na svetu ni bilo tako velikega grešnika, ki bi ga ne bila Marija lju-

beznjivo sprejela, če se je zatekel k njej ter imel resnično voljo dati grehu slovo. — Jezus ni nikoger zavergel; saj je sam rekel, „da je prišel iskat, kar je bilo zgubljenega.“ Ravno tako ljubeznjivo sprejema Marija po Jezusovem zgledu ter jih vabi k sebi: „Jaz sem usmiljena mati tudi zgubljenih svojih otrok — grešnikov, ki se vernejo k meni nazaj in želé poboljšati se.“ — Oj, koliko jih je vže to skusilo! Veliko jih je zašlo mej svet, Zakopani v posvetnost, iskali so mej svetom svoje sreče, ali ogo-ljufani niso videli, kam bi se dejali. Ali morebiti le jeden zdi-h-ljej, le jedna „Češčena si Marija“ jih je zmodrila, da so se za-tekli k Jezusu in se sedaj vže vesele pri Jezusu in Mariji in so postali srečni na veke.

Kedor je še ves v posvetnost zakopan, kedor je v grehe zabredel in še v grehih živi, naj si ogleda našo sliko, — naj pogleda podobo usmiljene Marije z Jezusom v naročji — pribežališče grešnikov! Verzi se njej k nogam; obljubi po-svetnost, pregreho zapustiti in se izveličati. Le serčan bodi, ni-kar ne omahuj! kaker je naši vratarici podala roko in izročila ključe nazaj, tako bode pomagala tudi tebi, ki jej boš donášal cvetlic, delal šopke in venčke spletal, zlasti šope dobrih del, vence lepih čednosti. Saj še ni bilo slišati, da bi bil kedo zapuščen, ki je pribežal pod Marijno brambo, — govori sv. Bernard. O Marija pribežališče grešnikov, prosi za nas!

Razlaganje novega vodila svetovnega tretjega reda svetega Frančiška.

Poglavje II. (Dalje).

(P. E. T).

Oporoka ali testament. Kako je pa to, da tretji red svojim udom dolžnost naklada, „naj gdor ima pravico za to, ob pravem času glede premoženja svojega naredi oporoko“. Saj namen tretjega reda ni telesno, ampak duhovno osrečenje njego-vih udov. Res da je namen tretjega reda duhovni blager njego-vih udov, vender pa ne moremo tajiti, da tudi izpolnjevanje te določbe ima veliko dobrega za dušo, ako bi hoteli časni prid tudi

popolnoma prezirati. Vsak bogaboječ človek želi, da bi se tudi po smrti kaj storilo za rešenje njegove duše iz terpljenja v vica. Toda večkrat pride smert preveč nenadoma, ko v ta namen nismo še nič storili. Ali ni tedaj dobro in kaj koristno, ako za svojo dušo po smrti zgodaj skerbimo, in sicer mej drugim s tim, da po navodu svetega vodila ob pravem času, to je berž ko mogoče, oporoko naredimo? In ako bi smert ne prišla tako nenadoma, zakaj bi to važno časno opravilo še le za tisti čas odlagali, ko bomo imeli sè svojo dušo dovolj opraviti? Prej, prej odložimo vse posvetne skerbi, da bomo imeli tiste trenutke pred sodbo proste. Takrat ne bomo imeli tako lepe priložnosti za take stvari. Tiste prevažne trenutke bomo želeli, da bi se naš duh, prost vseh pozemeljskih vezi, pečal samo sè svojim Stvarnikom in z večnostjo, ketera ima zdaj zdaj nastopiti. Zakaj pa tudi ne bi v zdravih dneh naredili svoje oporoke? Saj s tim na časnem premoženji nič ne izgubimo, pač pa si veliko pridobimo za večnost. Sè zgodnjo oporoko namreč odtergamo svoje serce od časnega imetja, katero nas toliko zaderžuje na potu kerščanske popolnosti. S tim kažemo, da spoznamo minljivost vsega posvetnega in pa preveliko ceno človeškega življenja. To nas vedno opominja na naš poklic in nam pred oči stavi besede svetega apostelja: „Nimamo tukaj stanovitnega bivališča, ampak prihodnjega iščemo“.

b) O obnašanji tretjerednikovem proti svojemu bližnjemu sploh.

Vodilo.

§. 8. V domačem življenji naj si prizadevajo drugim dajati dober zgled: pospeševati pobožnost in vse, kar je dobrega. Knjig ali časopisov, od katerih se je bati pogube čednosti, naj ne puste prinašati v hišo, in naj ne dovolijo, da bi jih brali njih podložni.

§. 9. Skerbno naj gojijo blagovoljno ljubezen mej seboj in do drugih in naj skerbe. kjer jim je mogoče, da se poravnajo prepiri.

§. 10. Razen v potrebi naj nigdar ne prisegajo. Nesramnega govorjenja in nespodobnih šal naj se varujejo.

Sveti oče papež Leon XIII., ta goreči ud slavnega tretjega reda in skerbni pastir vernih kristijanov, nahajajo v blagodejnem

tretjem redu naj izdatnejši pripomoček za izboljšanje нравno tako propadlega sedanjega človeštva. Kaker je namreč ta nebeški ustav človeštvo prestopil v svojem početku, tako pričakujejo tudi zdaj ob njegovem prenovljenji enakega sadu od njega. Zato ga o vsaki priložnosti tako živo priporočajo in verne tako ljubeznjivo vabijo, da bi se ga v obilnem številu oklenili.

Kaj pa daje tretjemu redu tisto moč, da tako mogočno vpliva na človeštvo? — Kerščanska ljubezen do bližnjega, iz ktere je izrasel in ktera ga sili, skrbeti ne samo za svoje, ampak tudi za izveličanje svojega bližnjega po zgledu svojega serafinskega očaka svetega Frančiška, o katerem je pisano, da je hotel, svete gorečnosti vnet, ne samo za se živeti, ampak tudi drugim koristiti. Vsaki otrok svetega Frančiška bi moral biti z enako ljubeznijo do bližnjega napolnjen, da ne bi bil s tim zadovoljen, ako bi le sam Bogu služil, ampak da bi si prizadeval tudi druge k Bogu pripeljati. To pa se z nobeno rečjo lažje ne doseže, kaker z dobrim zgledom. Saj že pregovor pravi: „Besede mičejo, zgledi vlečejo“. Zato terja sveto vodilo od tretjerednikov, naj si prizadevajo v domačem življenju drugim dati dober zgled.

Že gdor hoče sprejet biti v tretji red, je treba, da je lepega obnašanja in miroljuben. Pri svojih obljubah mora tretjerednik se zavezati, da bo deržal zapovedi božje in da bo pokoren besedam svete cerkve, ob kratkem, da hoče biti dober kristijan, kar bo gotovo tudi dosegel, ako bo vestno izpolnjeval vse, kar mu iz do zdaj rečenega sveto vodilo naklada. Tako bo tudi nehote druge k dobremu napeljeval, da bodo videli luč njegovega lepega življenja in sami začeli Bogu zvesto služiti in častiti Očeta, ki je v nebesih.

Verh tega pa sveto vodilo še posebej določuje, v čem naj obstoji tretjerednikov dober zgled, namreč

1) v tem, da pospešujejo pobožnost in vse, kar je dobrega. Zlasti naj nikoli ne opuščajo molitve zjutraj in zvečer in kadar zvoni za angeljsko češčenje, in kjer je le mogoče, naj se te molitve skupno opravljajo. Posebno naj se za to trudijo tretjeredniki gospodarji in tretjerednice gospodinje, ker ima skupna molitev veliko večjo moč do serca božjega, po besedah Jezusovih, ki pravi: „Kjer so dva ali trije v mojem imenu zbrani, sem jaz v sredi mej njimi“. Pridno naj se deržijo lepe molitve svetega rožnega venca, ki ga sedanji sveti oče papež tako živo priporo-

čajo. Marljivo naj obiskujejo sveti križev pot in popoldansko božjo službo, pa tudi pri vsaki očitni pobožnosti, ki so v raznih krajih in o raznih časih v navadi, naj bojo mej pervimi, kaker na primer pri procesijah, pri pridigah, pri kerščanskih naukih, pri litanijah, šmarnicah, zornicah, osminah itd. Naj skerbijo, da bodo vsa svoja dela in vsagdanje nadloge z dobrim namenom Bogu posvetili, pa tudi svoje podložne naj tako podučijo, ker dober namen še le daje našim delom in opraviлом pravo veljavo pri Bogu.

2) obstoji dober zgled tretjerednikov v tem, da odstranijo od hiše slabe knjige ali časopise. Kaker namreč dobro berilo um bistri in blaži človeško serce, tako nasproti slabo berilo um in serce pokvari in spridi. Da, še bolj, ker vgaja njegovi, po grehu spačeni in k hudemu nagnjeni volji. Koliko se jih je, žalibog! že pogubilo ravno po slabem berilu, keterega se dan današnji nikjer ne manjka. Zato si morajo zlasti tretjeredniki na vso moč prizadevati, da tak strup ne pride v hišo in da ne okuži njih samih in njegovih podložnih. Saj imamo mi Slovenci, hvala Bogu! še dosti dobrih in poštenih knjig, od katerih se ni bati dušne škode. Po teh, ljubljene tretjeredniki! pridno sezajte, te marljivo prebirajte in te priporočajte posebno mladini, ki tako rada bere, da s tim izpodrine slabe knjige in časopise in tako sebi in svojemu bližnjemu veliko dobroto skazete.

3) Tretje, v čemer morajo tretjeredniki dober zgled dajati, je ljubezen in poravnanje prepirov. Ljubezen je jedro, je duša vsega kerščanskega življenja. Ljubljenec Jezusov, sveti evangelist Janez, pravi: „Otročiči, ljubite se mej seboj!... Ako ste to storili, ste vse storili“. Sveti Pavel: „Ako ljubezni nimam, nisem nič“. In, kako se moramo imenovati dobri kristijani, bratje in sestre mej seboj, ako kerščanske ljubezni ni v naših sercih? Tretjeredniki naj ne pozabijo, da so se z obljubo zavezali biti dobri kristijani, zato mora njihova glavna skerb biti, da nosijo na sebi tudi znamenje pravih učencev Jezusovih, katero je po njegovih lastnih besedah mejsebojna ljubezen. Res, da je izpolnjevanje te zapovedi včasih jako težko, toda vse je mogoče, ako le resnične volje ne manjka. Treba je samo ponižnega duha in pravega, odkritoserčnega premagovanja samega sebe. Ali ravno ta mejsebojna ljubezen, vsacemu kristijanu za izveličanje neobhodno potrebna, ketera bi se morala pri tretjerednikih na prvi pogled spoznati, ketera bi morala biti glavno znamenje otroka svetega očeta serafinskega, se pri tretjerednikih tako pogreša, da jo mora

sveto vodilo s posebno zapovedjo nakladati. Ali ni to žalostno? Tukaj, predragi tretjeredniki! pridno delajte, tukaj in nikar ne mislite, da ste le za las naprej prišli v kerščanski popolnosti, dokler se za pomanjkanje v tej čednosti ne zmenite. Pa tudi pri drugih skušajte, kjerkoli vam je mogoče in vam vaš stan in vaše okoliščine pripuščajjo, poravnovati prepire in razdirati sovraštvo. Karkoli moremo, vse storimo, da iztergamo peklenskemu sovražniku vgrabljene duše, ketere je Sin božji iz same ljubezni tako drago odkupil.

4) Zadnje, v čemer posebno moramo vsled svetega vodila dober zgled dajati, je vedno berzdanje svojega jezika. Omenjeni so sicer samo navadni grehi, kateri se doprinašajo z jezikom in katerih se moramo varovati, namreč nepotrebno priseganje, nesramno govorjenje in nespodobne šale, toda sveto pismo nas uči, da kazavec naše kerščanske popolnosti je raba našega jezika. Sveti apostelj Jakob piše: „Kedor misli, da je bogaboječ, pa ne berzda svojega jezika, njegova bogaboječnost je prazna“. In na drugem kraji govori sveto pismo: „Kedor se z jezikom ne pregreši, on je popoln človek“. Pazimo toraj skerbno na svoj jezik, ker „življenje in smert sta v oblasti jezikovi“, to je, v njegovi rabi. Bog dal, da bi se tu naštetih jezikovi grehi pri tretjerednikih nikjer ne nahajali! Gotovo bi bilo to dober zgled za našega bližnjega, ako bi videl, da se tacih besed pridno ogiblremo. So pa še drugi grehi, ki jih z jezikom nepremišljeno doprinašamo, kateri v resnici niso ne nam v prid, ne našemu bližnjemu v spodbudo. Tu imamo v mislih pred družimi tisto dolgotrajno klepetanje in pogovarjanje o praznih rečeh, ki ni za drugo, kaker da se dragi čas po nepotrebem trati in zapravlja, in pa obiranje in opravljanje svojega bližnjega, ki je pravi kerščanski ljubezni tako nasprotno. Zlasti je pregrešno in napačno to opravljanje, ako zadeva duhovnike in druge predpostavljene, ker s tacim opravljanjem verh tega tudi še četerto božjo zapoved prelomimo. Tudi teh grehov tedaj, katerim so posebno nekateri udje tretjega reda podverženi, se je treba pridno varovati, ker vsled svetega vodila morajo dajati tretjeredniki dober zgled v vsem, kar je dobrega. Da to lažje dosežemo, preganjajmo svoje vsakdanje grehe, h katerim smo bolj nagnjeni in do katerih imamo več priložnosti, se vsakdanjim in natančnim izpraševanjem vesti in pa s pokoro, katero si bomo sami prostovoljno zanje nakladali.

c) O obnašanji tretjerednikov mej seboj.

Vodilo.

§. 11.... K mesečnim shodom, ki jih bo sklical predstojnik, naj prihajajo.

§. 12. Vsak po svoji moči naj nekoliko skupaj zlože, da se podpirajo vbožniši iz števila udov, ali da se skerbi za čast božje službe.

§. 13. K bolnemu tovarišu naj predstojniki ali sami gredo, ali naj koga pošljejo, da bo izpolnil dolžnosti ljubezni. Ravno ti naj v nevarni bolezni opominjajo in prigovarjajo, da naj bolnik o pravem času skerbi, da se z Bogom spravi.

§. 14. K pogrebu vmerlega tovariša naj pridejo udje tistega kraja in ptuji (ki so ravno tam), in naj molijo skupno za nebeško tolažbo ranjkega Marijine molitve, ki jih je vstanovil oče Dominik, to je rožnega venca tretji del. Mašniki naj mej sveto mašo, svetovni ljudje pa, ako mogoče, stopivši k mizi Gospodovi, pobožno molijo za večni mir pokojnega brata.

*
* *

Pervo, česar se imajo deržati tretjeredniki mej seboj, je, da se shajajo k mesečnim shodom, ki jih bo sklical predstojnik. Ti mesečni shodi so neprecenljive vrednosti, in samo tisti jih bo znal nekoliko ceniti, ki se jih redno vdeležuje, ako ni zares zaderžan. Mesečni shodi so bili pri tretjerednikih večinoma že od nekedaj v navadi in ker je to že znana reč, zato jih sveto vodilo po vstanovi svetega očeta papeža Leona XIII. samo s kratkimi besedami omenja. So pa tolike cene, da se derznemo reči: od njih je odvisno življenje in napredek tretjega reda sploh, pa tudi posameznih udov njegovih. Kjer se mesečni shodi redno obhajajo in pridno obiskujejo, tam je celo društvo tretjega reda krepko in čversto, tam lepo cvete in obilno dobrega sadu obrodi; kjer se pa mesečni shodi leno zanemarjajo in lahkomišljeno prezirajo, tam tudi društvo tretjega reda samo peša in hira, tam je brezvspešno in mrtvo vse njegovo delovanje. Posamezni tretjeredniki, ki se mesečnih shodov skerbno vdeležujejo, postajajo tudi čezdalje bolj natančni in goreči v izpolnjevanji svetega vodila in njegovih dolžnosti; kateri pa brez pravega zadržka od mesečnih shodov izostajajo, postajajo čezdalje bolj mlačni, čezdalje manj se zmenijo za sveto vodilo in njegove postave, dokler jim na zadnje

nič drugega ne ostane od tretjega reda, kaker samo ime, da so njegovi udje, da so tretjeredniki. Sveti Oče so dobro spoznali to preveliko potrebo in korist mesečnih shodov. Zato želijo, da bi se jih tretjeredniki kar naj več mogoče pridno vdeleževali, in ravno iz tega namena, da tretjerednike še bolj spodbodejo k obilnemu obiskovanju mesečnih shodov, so jih s popolnimi odpustki obdarili.

Velika in težka je naloga tretjega reda, namreč zboljšati sebe in ves spačeni svet in spreobrniti ga nazaj k Bogu. Nič manj kaker to ne pričakujejo od tretjega reda sveti oče papež sedanji. Ali da se vspehom izveršuje tako nalogo, treba mu je sveta, poduka, spodbude, zedinjenih moči, pripravnih pripomočkov. In ravno zato se moli, zato se govori, zato se dela pri mesečnih shodih. Dolžnosti, ki jih tretjerednikom naklada njihovo sveto vodilo, se nikaker ne vjemajo z načeli tega sveta, in prav zato so zvesti in vestni tretjeredniki zmirom izpostavljeni zaničevanju in posmehovanju posvetnjakov, katerim tako življenje ni po volji. Da vse to mirno in poterpežljivo prenašajo in da posvetni duh tudi njih ne okuži, ampak da v dobrem stanovitni ostanejo, zato jim je treba posebne serčnosti in posebnega poguma. To dobivajo ravno v mesečnih shodih naj bolj, kjer se jim ne samo z besedo pred oči stavijo zgledi svetih in izveličanih bratov in sester, kateri so po zvestem izpolnjevanji svetega vodila že dosegli zaslužen plačilo pri Bogu, ampak tu vidijo tudi z lastnimi očmi pobožne tretjerednike, ki živijo v enakih razmerah, kaker oni, ki hodijo kaker velikani po ostri poti tretjega reda ter se ne ganejo ne na levo ne na desno, pa se zraven veselijo v trdnem zaupanju, da jim bo dobri Bog vse obilno poplačal, kar zavoljo njega ali storijo ali preterpijo. Ali nas ne silijo taki zgledi, da svoje serce vnovič odtergamo od sveta in njegovih ničemernosti, da se vnovič odločimo zvesto in natančno se deržati svetega vodila spokornikov in vseh njegovih ostrosti, in ne zmeniti se za to, kar zapeljivi svet govori.

Nadalje je pglavitni namen tretjega reda, da vse ljudi napeljuje k ljubezni do Boga in do bližnjega. In ravno mesečni shodi so zopet, kateri tretjerednika k temu naj bolj užigajo. Tu namreč se shajajo bratje in sestre, otroci enega očeta, svetega Frančiška Serafinskega, katerim je vsim en poklic, en namen, eno vodilo; ena vez ljubezni jih druži v eno skupščino, ketera naj bi ne le njihova serca edinila, ampak tudi ves človeški rod okle-

nila. To ljubezen kerščansko se učijo izpolnjevati v govoru predstojnikovem, to ljubezen naj bi pa po svetem vodilu tudi precej brez odloga začeli tudi v djanji izkazovati s prostovoljnimi darovi in doneski, s katerimi naj se podpirajo vbožniši udje (glej ljubezni do bližnjega!) in naj se skerbi za čast božje službe (glej ljubezni do Boga!)

Tedaj morajo imeti tretjeredniki vsled svetega vodila svojo blagajnico ali denarnico, kamer naj zlagajo svoje doneske. Kaj pa je namen njihovim doneskom? Čast božje službe in podpiranje vbogih. Kar se tiče božje službe, naj bi preskerbeli pred vsim, kar je potrebnega za posebna opravila tretjega reda, to je, za mesečne shode, za sprejeme, za obljube in drugo. Tu jim mora biti na skerbi dostojna oprava za mašnika in za oltar ali kapelo, potrebno olepšanje, svečava, cvetlice, petje itd. Za tim naj gledajo, da ne bo zanemarjena cerkev, kjer je tretji red vstanovljen, in naj preskerbijo, da se bodo opravljale svete maše vsaj o večih praznikih tretjega reda. Keder je redovna cerkev poskerbljena, potem, ali če je potreba velika, še popred, naj se pomaga iz tretjerednega premoženja tudi drugim cerkvam.

Drugi namen tretjerednega denarja je podpiranje vbožcev, in sicer zopet na prvem mestu podpiranje vbožnih iz tretjega reda samega in potem družih siromakov, posebno taci, ki so potrebni, pa si ne upajo ali se sramujejo prositi.

Razen te vezi edinosti in prave bratovske ljubezni imajo tretjeredniki mej seboj še druge dolžnosti proti bolnim in vmerlim tovarišem. Sv. vodilo jim namreč velevala, da naj proti bolnemu tovarišu izpolnijo zapoved ljubezni in ga v nevarni bolezni opominjajo in mu prigovarjajo, da se o pravem času z Bogom spravi. To je naravnost rečeno sicer samim predstojnikom, in iz tega sledi, da morajo drugi udje bolezen brata ali sestre predstojniku naznaniti. Kako bi drugače mogel ta svoji dolžnosti zadostiti? Prašamo pa: Ali bi bilo lepo in hvale vredno, ali bi se vjemalo z bratovsko ljubezenjo, ki je tretjemu redu tako živo priporočana, ako bi udje nepredstojniki svojega brata ali sestro v bolezni zapustili, keder bi imeli priložnost ga obiskati in nad njim izpolniti kerščansko delo vsmiljenja? Tega menda noben dober tretjerednik ne bo storil. Saj veli Jezus Kristus sam: „Kar hočeš, da drugi tebi store, tudi ti drugim stori!“ Kedaj je kedo bolj potreben naše pomoči, kaker v bolezni, keder si sam ne more pomagati? Na vso moč si toraj prizadevajmo, da polajšamo

vbozemu bolniku njegov žalostni stan. Oskerbimo mu potrebne postrežbe, zdravnika in zdravil; ako mu ne moremo pomagati v djanji, skušajmo ga tolažiti s prijaznimi in primernimi besedami, opominjajmo ga na voljno poterpežljivost in popolno vdanost v božjo voljo itd., naj bolj pa nam bodi na skerbi to, da ljubi bolnik večkrat prejme svete zakramente, da tako v božji milosti živi in si se svojim terpljenjem kaj zasluži za nebesa. Ne bojmo se, da bi tako nesebično izkazovanje kerščanske ljubezni za nas brez plačila ostalo. Obilno nas bo poplašal on, kateri tudi kupice merzle vode, iz ljubezni do njega podane, brez plačila ne pusti.

Do vmerlih tovarišev naklada sveto vodilo tretjerednikom sledeče dolžnosti: a) K pogrebu naj jih spremijo vsi udje, ki so takrat v tistem kraji, domači in ptuji; se ve da so izvzeti tisti, katerim višje dolžnosti tega ne dopuščajo. b) Naj molijo za ranjkega tretji del navadnega svetega rožnega venca, in to skupno; katerim pa ni mogoče skupno, naj to molitev opravijo vsaj posebej sami. c) Naj molijo za dušo pokojnega brata mašniki mej sveto mašo, drugi pa pri svetem obhajilu, to je, naj darujejo za dušo ranjkega sveto mašo, oziroma sveto obhajilo.

Dobra, lepa in vse hvale vredna je navada tistih skupščin tretjega reda, ketere preskerbijo, da se bere, ako ne več, vsaj ena sveta maša za vsacega izmej njenih udov posebej. Kako terdo serce bi morali pač imeti, ako se ne bi dali omečiti terpečim dušam v vicah, ketere nas tako milo prosijo: „Vsmilite se me, vsmilite se me, vsaj vi, prijatelji moji! ker roka Gospodova me je zadela“. Do katerih prijateljev se morejo obrniti, od katerih z večim zaupanjem pričakovati izdatne pomoči, ako nimajo do njih vsmiljenega serca njihovi duhovni bratje in sestre, otroci enega očeta; kateri se ravno tistih dobrot vdeležujejo, po ravno tistem vodilu živijo in se ravno tistih pripomočkov k izveličanju poslužujejo.

Cvetlice iz puščave.

(Po Kr. Šmidu P. H. M.) *P. Herwegen Marjon*

Iz življenja svetega Antona.

Vvod.

Kako so prvi puščavniki živeli, to so najlepši spominiki v cerkveni zgodovini. Kaj je nagnilo pobožne te može, da so se

napotili v puščavo, in k a k o so tukaj prebivali, se vidi najboljše v življenju puščavnika Antona, ki ga je najobširniše popisal sv. Atanasij. Semkaj hočemo postaviti nekaj kosov, ki morejo veljati za nekak predgovor. Povesti o drugih puščavnikih obsegajo podučne zgodbe, ki bodo zavemale tudi tistega, ki ne stanuje v samostanski celici; podajale mu bodo marisiketero tolažilo in marisiketeri koristen svet. — Karkoli so ti možje govorili in delali, v vsem se kaže pravi kerščanski duh, zdrava pobožnost, pridnost in delavnost, ponižnost, poterpežljivost, zmernost, radovoljnost, dobrotu in prizanašanje, človekoljubnost, preziranje posvetnega blaga, goreče prizadevanje za večne dobrrote, sploh, kako so si nabirali — zaklade za večnost.

O mnogih ne vemo veliko. Povedbe, ki so se ohranile, so podobne dišečemu travniku, polnemu lepih in koristnih zeli; podobne so velikemu cvetočemu vertu, po katerem nihče ne hodi, da si ne bi utergal nekaj blagovonjavih cvetic. Te cvetice naj bodo pa tudi kaker zerna, ki naj najdejo dobro zemljo v marisiketerem sercu, in ki naj ne ostanejo brez sadu.

Anton — deček, mladenič.

Anton se je porodil v vasi Koman, pri Herakleji v Egiptu. Bil je edini sin bogatih in kerščanskih starišev. Ljubeznjivega in nadepolnega dečka so izrejevali prav skerbno, in ga niso puščali izpred oči. Ker so se bali, da bi se od drugih dečkov napak ne navzel, da bi ga ne pohujšali, ga niso puščali v tedanje učene šole. Vender so ga vselej vzeli v cerkev, kjer je silno pazljivo poslušal besedo božjo, ter jo v sercu ohranil. Bil je prava podoba otročje pokorščine. Stariši so mu bili premožni, toda premoženje ga ni veselilo, tudi ne izbrane in slastne jedi. Mladeniču vmerjo stariši. Odslej je mislil, kako bi živel, da bi bil pravi kristijan. Obdelovati je imel veliko, kar mu je delalo velike skerbi. To ga je zaderževalo, da ni mogel Bogu služiti, kaker je želel. Večkrat je premišljeval, kako so apostoli vse zapustili, pa za Jezusom hodili, kako so prvi kristjani prodajali svoja zemljišča in izteržek apostolom nosili, s katerim so podpirali vboge in potrebne. S takimi mislimi stopi nekedaj v cerkev, pa sliši v evangeliju besede, ki jih je Kristus rekel bogatemu mladeniču: „Ako hočeš biti popoln, pojdi, prodaj kar imaš, in daj vbogim, potem boš imel zaklad v nebesih; zatem pridi, in hodi za menoj“. Tako stori tudi Anton.

Dedino, ki je iznašala tri sto jutri najrodovitniše zemlje, razdeli siromašnim sosedom, poproda tudi druge reči, denar pa razdeli vbogim. Samemu sebi prihrani le toliko, koliker je bilo treba, da je mogel živeti. Vmakne se v samotni kraj, ne daleč od rojstne vasi, napravi si borno kočo, v kateri je molil in premišljeval. Večkrat je obiskal tudi bogoljubnega starca, ki je bil že jako napredoval v kerščanski popolnosti, in ki mu je bil vodnik na tem potu. Keder je slišal kaj o resnično pobožnem človeku, se mu je pridružil. Pridno kaker čebela je nabiral med dobrih naukov, po katerih je vravnaval svoje življenje.

Anton v puščavi.

V samotni svoji koči Anton ni bil dolgo prikrit. Ker je vbogim razdal premoženje, so dejali, da je dober in usmiljen človek, ter so ga imeli v velikem čislu. Ker je bil tudi pobožen, so ga še bolj spoštovali, in mnogi so se k njemu zatekali v svojih večnih zadevah. Vsi so ga občudovali, kar pa Antonu ni bilo po volji. Zmirom več ljudstva se je zbiralo okolu njega. Tako so k njemu sulji, da je pobožni mož sklenil, kočo zapustiti, pa iti v sredo puščave, kjer ni bilo nobenih ljudi. V ta namen se preskerbi z nekterimi kruhi, pa se odpravi na pot. Anton ni vedel pota; tako pride do reke, čez katero ni mogel. Skozi puščavo popotujejo arabski trgovci, te prosi Anton, naj ga vzamejo seboj. Tretji dan pridejo do velikega hriba, v katerem je bila prostorna votlina, pa studenec je izviral zraven; v dolini je raslo nekaj palem. Anton se odloči, da tukaj ostane. Tergovci mu dajo kruha, palme so mu dajale svoj sad, studenec pijačo. V tej puščavi je živel Anton moleč in premišljujoč. Naenkrat se ga polasti nejevoljnost in lenoba. Ni se mu htelo več moliti in premišljevat. Prosil je Boga: „O moj Bog, kaj naj začnem? Pomagaj mi ti. Milostno mi pokaži, kaj mi je storiti, da otidem tej hudi izkušnji, da se iznebim tega žalostnega stanja“. Anton se zamakne, pa vidi nebeško prikazen. Angel božji je stal zraven njega, ki mu je dejal: „Anton, vzdigni oči, in poglej!“ Anton vidi kakor v zercalu drugega puščavnika, sebi podobnega. Ta je klečal in molil, nato je vstajal in pletel koš, zatem spet molil, in tako dalje izmenoma. „To je, kar imaš storiti“, pravi angel pa izgine. Anton posluša to, pa jame moliti in delati. Od tega časa ni bil več osamljen in malomaren. Izprevidel je, da nepretergano napenjanje duha ni pri-

merno človeški kerhkosti, da se mora truditi tudi telo. Zanaprej je priporočal vsakemu svojih učencev te zlate besede: „Moli in delaj“.

Duhovno branje.

Devetnajsto stoletje je res papirjevo stoletje. Skoraj vsako mesto ima svojo tiskarno in vsak stan svoj časopis. Pišejo in tiskajo dan danas prav veliko lepega in dobrega, pa tudi obilo gerdega in slabega; pisavec namreč hoče ljudi podučiti v dobrem, ali pa v slabem. Branje priporočamo tudi mi, kaj pa da le branje dobrih, pobožnih bukev in poštenih časopisov.

Duhovno branje je zelo koristno, ker razsvetluje razum in vnema voljo za dobro.

Iz katekizma veš, da obstoji kerščanska pravičnost v tem: varuj se hudega in delaj dobro. Ako hočeš živeti po kerščanski pravičnosti, znati moraš, ločiti dobro od slabega. Slabo, hudo je: greh, pogrešek, slaba nagnenja naše spačene narave in skušnjave hudobnega duha, katere nas vedno napeljujejo v greh; mej dobro spadajo pa čednosti. O teh rečeh pišejo duhovne bukve. Ko bereš take bukve, prižge se luč v tvoji duši, in v tej svetlobi dobro vidiš gerdobo greha in lepote čednosti. Gdor ne prebira takih bukev, ne ve, kako veliko zlo je greh in koliko je vredna čednost; ne ve, kako hudo sovraži in kaznuje Bog pregreho, in kako močno ljubi in kako obilno plačuje čednost. Čuditi se toraj ne moremo, da se toliko kristijanov tako malo ogiba greha, in malo hrepni po čednosti.

Ko bereš duhovne bukve, zapaziš svoj dušni stan: svoje grehe, vsakdanje pogreške in slaba nagnenja ter strasti, ki gospodarijo v tvojem sercu. V duhovnem branji izveš, kako si napredoval do zdaj v dobrem; duhovno branje ti pravi, kako daleč si še do prave popolnosti.

Duhovno branje je po besedah sv. Gregorija Velikega nekako ogledalo, v katerem gleda duša svoj stan. V tem ogledalu duhovnega branja zapaziš na svoji duši černe madeže pregreh, ali pa najlepše cvetlice kerščanskih čednosti.

Duhovno branje ne razsvetluje samo, ampak tudi vnema človeka za dobro. „Živa je namreč, piše sv. apostol Pavel v listu do Hebrejcev (4, 12.), božja beseda, in močna in ojstrejši ko vsak

na obe strani ojster meč, in seže do ločitve duše in duha“. Živa je beseda božja, ker budi voljo mlačnega in nemarnega kristjana in ga spodbuja, da zapusti svoje staro, pregrešno življenje in začne živeti po božjih in cerkvenih zapovedih. Cerkvena zgodovina nam to poterjuje. Duhovno branje je spreoburnilo sv. Avguština, sv. Ignacija, sv. Terezijo in še veliko drugih pobožnih mož in žen, mladeničev in devic. Tudi tebi bo koristilo, ako bo-deš prebiral pobožne bukve, bodi dober, ali hudoben, oče ali sin, učitelj ali učenec. Koristi vsakemu, kateri prav prebira duhovne bukve.

Dobro prebiraš, kadar bereš po časi, ne preveč, in ako dobro prevdariš in tako živiš, kaker si bral.

Beri počasi! Gdor hitro bere, ostane mu malo v spominu, in hitro prebrana reč gane bravca malo, ali pa nič. Jed ne tekne, ako jo kar zmečeš v sebe; ravno tako ne tekne prehitro branje. Ne beri preveč! Prav ne bere, gdor bere preveč na enkrat. Gdor preveč bere, podoben je temu, ki preveč je. Gdor vživa preveč jedi, pokvari si želodec, ker ne more želodec dobro prekuhati vseh jedi; gdor preveč bere ima preveč misli, in takrat spodriva druga drugo.

Ne beri zarad jezikove lepote! Gdor prebira bukve zato, ker so pisane v lepem jeziku, ima rajše cvetje, kaker sadje; išče lepoto, pa brez dobrote. Zato ne beri sv. bukev in drugih pobožnih spisov zavoljo lepote! Ne beri bukev, da bi te šteli učenega, beri marveč, da boš pobožen! V duhovnem branji daje nam sv. Hijeronim prav lep zgled. Ojstro se je pokoril v sveti deželi, vendar ni bila všeč Bogu njegova pokora, ker je rad prebiral posvetne bukve. Da bi Hijeronim spoznal to, pošlje mu Bog hudo bolezen. Postrežniki so mislili, da je vže vmerl; bil je pa, kaker sam pravi, pred Bogom na sodbi. (List na Evstohijo). Sodnik ga vpraša: „Povej, gdo in kaj si?“ „Kristjan sem“, odgovori hitro sv. Hijeronim. „Lažeš“, odgovori sodnik, „Ciceronijanec si, pa ne kristjan; kjer je namreč tvoj zaklad, tam je tudi tvoje serce“. Ne beri toraj duhovnih bukev zarad jezika, ampak zarad svojega zveličanja.

Duhovno branje začni vselej z Bogom, ako hočeš, da ti bo koristilo. Narodni pregovor pravi: „Z Bogom začni delo, da bo dober tek imelo“. Pred branjem povzdigni svoje serce k Bogu, in prosi sv. Duha razsvetljenja. Obudi misel, da nočeš brati iz radovednosti, ampak v zveličanje svoje duše.

Beri počasi, pazljivo in dobro premisli! Preglej, ali se zлага tvoje življenje s tem, kar bereš. Ako se ne zлага, popravi, odpravi, ali pa dostavi, kaker je potrebno.

Beri vsakrat eden odstavek! Več ti bo koristil eden odstavek dobro prebran in prevdarjen, kaker dva poveršno prebrana in slabo premišljena. Sv. Efrem svetuje, da naj beremo dvakrat vsak odstavek.

Ako te zajema mej branjem kak stavek, nehaj brati! Tega dobro premisli in dobro porabi!

Dobre bukve beri večkrat! Nekateri imajo ta pogrešek, da ne morejo brati dvakrat ravno tistih bukev. Vsakdanja skušnja nas pa vender uči, da, koliker večkrat ravno tisto reč slišimo, ali beremo, bolj jo razumemo in dalje jo ohranimo v spominu.

Prebiraj pridno, pobožni bravec, duhovne spise!

Duhovno branje svetujejo naj bolj sloveči cerkveni učitelji: sv. Ambrož, Avguštin, Hijeronim, Frančišek Saleski in Aljfonz Ligorski. Beri posebno Kristusovo življenje in smert, življenje svetnikov, Tomaža Kempčana, Baragova „zlata jabelka“ in „nebeške rože“ in druge podobne knjige.

P. A. F.

Priporočilo.

V pobožno molitev se priporočajo:

vmerle tretjerednice skupščine goriške: Magdalena Gol, Urša Breginec, Terezija Kos, Katarina Kokelj, Magdalena Stulfa, Julija Miseret; medanske: Terezija Klinec, Marija Polenčič, Lucija Kos; nazareške: Helena Hlačar Urša Driža, Jera Ramšak, Marjeta Gaberšek, Terezija Gradišnik, Neža Vasle, Marija Hliš, Marija Ferme, Terezija Hlep, Jera Karner, Helena Pavšer; novomeške: Meta Belčič, Jera Palčok, Ana Novak, Frančiška Lunder, Urša Porle, Marija Parkelj, Jera Smolič; drežniške: Ana Kapitan, Marija Medved, Urša Kenda, Katarina Kanalec.

Priporoča se tudi neki mladenič, da bi mu Bog pomagal iz neke dušne zadrege na priprošnjo Matere Božje, sv. Jožefa, sv. Antona, sv. Frančiška in sv. Sebastijana.
